

Добридень Алла,

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри виховних технологій та педагогічної
творчості Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ІННОВАЦІЙНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ВИМОГИ, КОМПЕТЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ

Роль вчителя початкової школи в інноваційному освітньому середовищі є досить важливою, оскільки в сучасному світі, заснованому на швидкому розвитку технологій і змінах у суспільстві, освіту слід змінювати, оновлювати, щоб відповідати новим вимогам і потребам учнівської молоді.

Освітні інновації охоплюють впровадження нових підходів до навчання і використання сучасних технологій в освітньому процесі. Ці інновації можуть включати в себе: *використання комп'ютерів, планшетів, інтерактивних дошок, програмного забезпечення, онлайн-ресурсів та інших інструментів*, які допомагають зробити навчання більш цікавим, ефективним і доступним для учнів початкової школи.

В інноваційному середовищі вчитель початкової школи виступає не просто «як людина – провідник та співтворець знань», а як *організатор* (особа, що планує, структурує та керує навчальним процесом з метою досягнення навчальних цілей); *адаптер* (особа, яка вміє пристосовуватися до змін і швидко впроваджувати нові підходи, методи та інструменти в навчальний процес); *фасилітатор* (особа, що допомагає створити сприятливу атмосферу для навчання, сприяє активній участі учнів у навчальному процесі та підтримує їх у досягненні навчальних цілей).

Представимо Вашій увазі деякі актуальні аспекти, які підкреслюють важливість ролі вчителя початкової школи в інноваційному освітньому середовищі:

1) *Налагодження індивідуального навчання* (вчителю початкової школи потрібно бути вмілим у виявленні різних індивідуальних потреб і здібностей учнів: він повинен вміти налаштувати навчальні матеріали та методики, щоб забезпечити ефективне навчання кожного учня; використовувати інноваційні технології, що допоможе педагогу персоналізувати навчання і забезпечити індивідуальний підхід до кожного учня молодшого шкільного віку).

2) *Стимулювання творчості і критичного мислення* (вчителю початкової школи слід активно працювати над розвитком творчих і критичних навичок учнів: він може використовувати інноваційні методи і ресурси, такі як проектне навчання, розв'язання проблем, колективна робота і використання технологій, щоб стимулювати учнів до активного творчого мислення і самостійного вирішення завдань).

3) *Підтримка цифрової грамотності* (вчитель початкової школи повинен бути підготовлений до використання сучасних технологій в навчальному процесі і сприяти розвитку цифрової грамотності учнів; він може навчати вихованців використовувати комп'ютери, планшети, програми та інтернет-ресурси для пошуку, оцінки і використання інформації; важливим завданням є вивчення основ кібербезпеки та етики в інтернеті).

4) *Сприяння колаборативному навчанню* (вчитель початкової школи може використовувати інноваційні методи, які сприяють колаборативному навчанню; він може організовувати групову роботу, проекти або діяльність на основі проблеми, де учні спільно працюють, обмінюються ідеями та розв'язують завдання разом – це сприяє розвитку комунікативних, співробітницьких та лідерських навичок учнів).

5) *Продовження власного професійного розвитку* (вчитель початкової школи повинен бути готовим до постійного професійного розвитку і оновлення своїх знань та навичок; він повинен бути відкритим до впровадження нових інноваційних підходів і технологій у свою практику, а також постійно

вдосконалювати свою методику навчання; брати участь у професійних розвиваючих програмах, семінарах, конференціях та самоосвітніх роботах, щоб залишатися в курсі новітніх тенденцій та передових підходів в освіті.

Отож, роль вчителя початкової школи в інноваційному освітньому середовищі є важливою та актуальною. Педагоги мають бути готовими до використання сучасних технологій, стимулювання творчості та критичного мислення, розвитку цифрової грамотності та сприяння колаборативним учням рефлексувати над своїм навчанням та досягненнями.

Вчителю необхідно заохочувати учнів здійснювати самооцінку, встановлювати особисті навчальні цілі та розробляти плани для їх досягнення. Учні, які вміють оцінювати свої досягнення, ставити реалістичні навчальні цілі та планувати свої дії для їх досягнення, стають більш активними й самостійними учасниками освітнього процесу. Вони відчують власну відповідальність за своє навчання та розвиток.

Вчитель початкової школи може сприяти цьому шляхом:

1) *Створення атмосфери самооцінки* (слід надавати учням можливість самооцінювати свої досягнення – це може бути через рефлексію, порівняння своїх робіт з критеріями успіху або використання самооцінювальних інструментів).

2) *Встановлення навчальних цілей* (необхідно надати учням можливість встановлювати свої особисті навчальні цілі, які можуть стосуватися як загальних, так і малих кроків на шляху досягнення більших цілей).

3) *Забезпечення підтримки та зворотного зв'язку* (створити сприятливу та невідверту атмосферу, в якій учні відчують підтримку та отримують конструктивний зворотний зв'язок, який допомагає учням вдосконалювати свої навички, виявляти сильні сторони та обирати стратегії для подальшого розвитку).

Заохочуючи учнів до самооцінки, встановлюючи навчальні цілі та розробки планів для їх досягнення, вчителі початкової школи допомагають формувати в учнів навички саморегуляції, самостійності та відповідальності. Це сприяє їхньому особистісному розвитку та підготовці до успішного життя в сучасному світі.

В цілому, роль вчителя початкової школи в інноваційному освітньому середовищі є надзвичайно важливою, оскільки він виступає як адаптор, фасилітатор та наставник, який сприяє розвитку творчості, критичного мислення, цифрової грамотності та колаборативного навчання учнів. Ця роль вимагає гнучкості, відкритості до змін та постійного професійного розвитку з метою забезпечення якісної освіти учнів у сучасному світі.

Іванов Євген,

здобувач I освітнього рівня (бакалаврат) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: Карапузова Наталія,

кандидатка педагогічних наук, професорка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ДИДАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВИХОВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПОЧУТТЯ ПАТРІОТИЗМУ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

За сучасних воєнних умов патріотичне виховання дітей молодшого шкільного віку є важливим аспектом формування їх особистості. Патріотичне виховання покликане сформувати людину, яка активно і свідомо виконує свої громадянські обов'язки. Мається на увазі прищеплення поваги до героїчного